WASHINGTON D C

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК LVIII. Ч. 286. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 9-го ГРУДНЯ 1950. No. 286. JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, DECEMBER 9, 1950 VOL. LVIII.

П'ЯТЬ ЦЕНТІВ в Злуч. Дер. Америки СІМ ЦЕНТІВ Закордоном Тел. „Свобода": BErgen 4-0807 4-0237 Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 FIVE CENTS in the U. S. of America SEVEN CENTS Elsewhere

ПЕРШІ СПРОБИ КОНТРОЛІ ЦІН

УРЯД ЗАСТАНОВЛЯЄ ПІДВИШКУ ЦІН НА АВТА

Вашингтон, 7 грудня. — Агенція Економічної Стабілізації вмішалася в підвишку цін автомобілів, яку проголосило підприємство Форда, слідкуючи за підвишкою, проголошеною підприємством Дженерал Моторс. Уряд прохає оба підприємства „завісити" ціну авт, доки ціла справа контролі цін не буде наладнана. З цього повстала в столиці поголоска, що плян контролі цін уже готовий і що президент має проголосити його по радіо ще сьогодні вночі, на знак, що вже існує стан необхідности. Діючий секретар президента, Стівен Ирлі, признав перед кореспондентами, що в Білому Домі велися дискусії над загальною мобілізацією, одначе ці дискусії не були точно означені. Він сказав, що це нічого нового, бо такі розмови ведуться від давна і що він не передбачує негайного заведення стану необхідности. Увечорі деякі впливові урядовці з Білого Дому признали, що кінець-кінцем контроля цін і платень мусить прийти.

Сенат і нижча палата ухвалили продовжити контролю комірного.

Сенат і палата репрезентантів одобрили продовження контролі чиншів аж до найближчого року, одначе їхні ухвали різняться щодо часу. Теперішній закон про контролю комірного вигасає 31 грудня 1950. Сенат 55 голосами проти 28 ухвалив продовжити силу закону на два місяці, тобто до 28 лютого 1951 р., палата репрезентантів на три місяці, тобто до 31 березня 1951 року. Між обома палатами будуть переговори для узгіднення обох ухвал.

УКРАЇНСЬКІ КОМУНІСТИ ВИКОНУЮТЬ НАКАЗИ ДЛЯ САБОТАЖУ

Ню Йорк. — Ледви прогомів наказ Американського Політбюра до управителів комуністичних клюбів, щоб вони намовляли членів включатися в церковне й громадське життя, і підтримувати для своїх цілей ідейну працю інших, а українська вітка московської філії вже приступила до виконання наказу. У четверговім виданні комуністичної газети „У.Щ.В." в Ню Йорку находиться чоловий заголовок: „Жінки церковних громад в Акроні й околиці на чолі кампанії за встановлення миру в Кореї". До того додані такі підзаголовки: „Учителі Нюарку проти застосування атомової бомби; шікаґовські духівники завели „молитви за мир"; голос матерів загинувших на „...солдатів; звернення епіскопальянців до Етлі". Одначе в новинці нема нічого сказаного про це, що то Москва наслала комуністичних китайців до Кореї на вбивання американьких солдатів, які не мають ніякої ворожнечі до китайців і що то комуністи мають застановити війну і привернути мир у світі.

250-БІЛІОНОВИЙ ФОНД НА ОБЕЗПЕЧЕННЯ ВІД АТОМУ

Ню Йорк. — У готелю Рузвелт відбулися наради Американського Товариства Життєвих Обезпечень для створення фонду на забезпечення осіб, що можуть згинути від атомової бомби. Віцепрезидент Метрополітен Лайф Іншуренс Компані, Семюел Милиган, зголосив плян створення фонду для пере-обезпечення обезпеченевих товариств. Фонд мав би виносити чверть триліона, тобто 250 біліонів долярів.

КОМУНІСТИ ЖАДАЮТЬ ПРОВОЛОКИ ПРИ РЕЄСТРАЦІЇ

Вашингтон. — Комуністична партія внесла прохання до Ради Контролі Підривних діянь, домагаючися проволоки 60 днів для реєстрації комуністів. Цих 60 днів потребує партія на написання відповіди, чи комуністи будуть реєструватися. Генеральний прокуратор Мек-Ґрет негайно вніс закид проти такого домагання, кажучи що комуністичний провід не подав оправдуючих причин, чому реєстрація має бути відложена. Правильна відповідь комуністів має бути внесена до 14 грудня, як це передбачує закон.

З Ню Йорку наспіли вісти, що Федеральний Апеляційний Суд одноголосно затвердив присуд першого суду над Алджером Гіссом. Апеляційний Суд звернув спеціяльну увагу, що Гісс двічи поповнив кривоприсягу, коли заперечив, наче б він передавав тайні документи совєтським шпигам. Гісс засуджений на п'ять років тюрми і $10,000 грошевої кари.

Вісти з Филаделфії стверджують, що федеральний прокуратор зажадав кари 25 років тюрми на Гері Ґолда, якого суд признав винуватим передачі атомових тайн російським шпигам.

ПРОМИСЛОВЦІ ЗА 25-БІЛІОНІВ ДОБРОВІЛЬНОГО ПОДАТКУ

Ню Йорк. — На Американськім Промисловім Конґресі, який відбуває свої наради у готелю Валдорф Асторія, зголосив делегат Луїс Г. Бравн програму заведення податку від чистих доходів, від особистих заробітків і приходів бизнесових корпорацій опертого на добровільній системі. Сума такого податку мала б виносити 25 біліонів. Промовець скритикував федеральний уряд за його нерішучість супроти промислу в теперішній кризі. Подаючи плян, він заявив, що він хоче допомогти урядові придбати засоби для боротьби проти змагань Росії обезцінити вартість доляра. Це було б теж частинне приготування до третьої війни на велику скалю. Для цієї цілі, на думку бесідника, треба теж наладнати краєвий довг, бо інакше не можна буде сфінансувати оборонної лінії. Теж треба зажадати помочі Західної Европи при підготові до озброєння, а понад те треба раз рішитися, чи „ми можемо дозволити Сталінови кидати нам дальше різні Кореї під ноги, або, чи ми маємо вжити атомової бомби і знищити потенціяльну воєнну силу Росії".

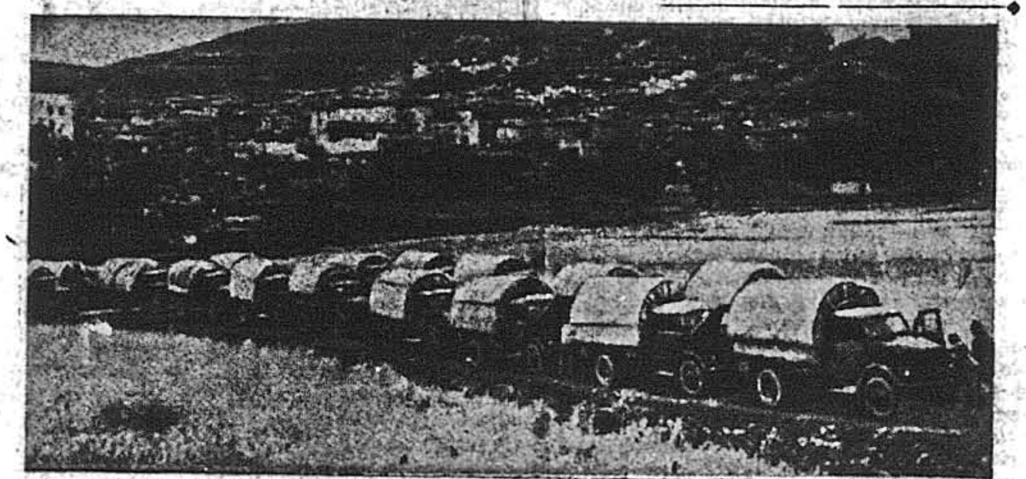
Речник федерального уряду в справах мобілізації, Роберт К. Ґудвин, сказав промисловцям, що робоча сила в Америці зросте до 68 мільйонів вже найближчого літа.

В АМЕРИЦІ

● Д-р Мартин Черкавський назначений головою відділу суспільної медицини в нюйорськім шпиталі Монтефіоре, на передмістю — Бронкс. Він покінчив студії в Темпл Юниверситі в Филаделфії і служив в медичнім корпусі за минулої війни.

● Атомові інженери з Коломбо, Ог., винайшли спосіб для очищення повітря і різних предметів, затроєних атомовим радіюванням. Як способи до цього подають чищення („фільтрування") і всякання („абсорпшин").

● Три американські кораблі типу нищильників, передано для італійської воєнної фльоти. В цій справі Америка має з Італією договір про взаємну допомогу при обороні.

ЗНАРЯДДЯМ „РОСІЙСЬКОЇ КОЛОНІЯЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ В АЗІЇ" назвав американський представник в Об'єднаних Націях комуно-китайську інтервенцію в Кореї. Таким самим знаряддям російської колоніяльної політики вважається і комуно-китайську інвазію на Тибет. На фото, опублікованому совєтською фотографічною агенцією „Совфото" показана валка вантажних автомашин, що транспортує „вояків і постачання китайської народної визвольної армії" на фронт в Тибеті.

АМЕРИКА ОБВИНУВАЧУЄ МОСКВУ ЗА АГРЕСІЮ В КОРЕЇ

АМЕРИКАНСЬКИЙ ПРЕДСТАВНИК В О. Н. ТВЕРДИТЬ, ЩО КОМУНО-КИТАЙСЬКА АРМІЯ В КОРЕЇ Є СЛІПИМ ЗНАРЯДДЯМ „РОСІЙСЬКОЇ КОЛОНІЯЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ" В АЗІЇ

Лейк Соксес, 8. грудня. — Представник Злучених Держав в Об'єднаних Націях, Ворен Р. Остин, виступив вчора в Політичному Комітеті Генеральної Асамблеї з обвинуваченням, що комуно-китайська інтервенція в Кореї була довго і дбайливо приготована в рямках „російської колоніяльної політики" в Азії, заявляючи рівночасно, що Злучені Держави не відступлять від своєї мети щодо здобуття і запевнення миру і незалежности Кореї. Він поіменно назвав довгий список 31 комуно-китайських дивізій, які комуно-китайський уряд вислав до Кореї боротися за російські імперіялістичні інтереси. Остин твердив, що совєтське запевнення, мовляв комуно-китайські вояки боряться в Кореї „добровільно" є не тільки звичайною брехнею, але й „новою, небезпечною зброєю", яка в кожній хвилині могла б бути скерована проти інших країн. Закликаючи Об'єднані Нації до ще тіснішої співпраці в обличчі теперішньої загрози, Остин твердив, що Злучені Держави не підуть тепер на жадні уступки та не робитимуть жадного половичного торгу в справі Кореї. Безпека військ Об'єднаних Націй в Кореї, відкликання комуно-китайських військ, льокалізація війни та швидке її закінчення і відбудова мирної Кореї повинні бути головною ціллю Об'єднаних Націй під цю пору — твердив американський представник. Раніше забирав слово совєтський міністер закордонних справ, А. Вишинський, називаючи ген. Мек Артура „воєнним маняком" та „генієм зла". На безпосередню совєтську загрозу нової світової війни звертали увагу опісля інші делеґати, зокрема филипинський. Комітет більшістю голосів рішив поставити західну резолюцію в справі комуно-китайської інтервенції в Кореї на перше місце, відкидаючи совєтське домагання, щоби насамперед розглянути „американську аґресію" на Формозу. Після цього рішення совєтські представники вийшли з нарад.

АТЛІ І ПРЕЗИДЕНТ СПЕРЛИСЯ ЗА ФОРМОЗУ

Вашингтон, 7 грудня.— Президент Труман і премієр Атлі зійшлися вп'яте на наради впродовж чотирьох днів і обговорювали „широкий закрій теперішнього міжнародного положення", як сказано в комунікаті з Білого Дому. У ньому сказано: „Ці наради будуть продовжувані завтра". Після покінчення теперішньої зустрічі один кореспондент запитався премієра Атлі: „Як стоять справи?" — „Добре" — відповів премієр.

З інших джерел відомо, що Атлі домагався від Америки поновного передумання політики супроти Формози в надії, що можна буде обговорити наладнання справ на Далекому Сході, одначе дістав відповідь, що Америка не може цього обіцяти. Про інші справи появилися такі вісти: 1. Китайські комуністи запитували за гарантії, що Америка Ю.Н. перестануть воювати, коли вони застановлять вогонь на 38 рівнолежнику. На це дістали відповідь, що Америка дасть гарантії після застановлення вогню. 2. На прохання премієра Атлі пані Віджая Пандід, гіндуська амбасадорка у Вашингтоні згодилася поїхати „на відвідини" до комуністичних китайців в Ню Йорку. 3. До Вашингтону приїхав канадський міністер закордонних справ Пірсон і впевняв Атлі, що він обстоює якнайширші переговори з китайськими комуністами для загального наладнання справ, заки прийде до „обмеженої війни" і блокади проти Червоного Китаю, як це пропонує Америка. Треба розуміти, що в такому випадку можна було б проти комуністичного Китаю ужити китайської національної армії під наказами Чіян Кай-Шека, яка стоїть на Формозі в силі пів мільйона вояків.

ДОСЯГНЕНО ПОРОЗУМІННЯ В СПРАВІ АТЛАНТІЙСЬКОЇ АРМІЇ

Лондон, 8. грудня. — З останнього повідомлення з нарад заступників міністрів закордонних справ країн Атлантійського Пакту, які творять т. зв. Північно-Атлантійську Раду, виходить, що остаточно досягнено порозуміння, щодо створення одностайної збройної сили країн Атлантійського союзу. В комунікаті рівночасно стверджується, що учасники нарад „дійшли в своїх розмовах до такого ступня, в якому вже можуть зустрітись з Військовим Комітетом для спільного обговорення політично-військових аспектів німецького вкладу" в підготовку спільної оборони. Ці спільні наради відбудуться правдоподібно вже в наступному тижні. Після того справа опиниться на нарадах самої Атлантійської Ради. Порозуміння можна було досягнути завдяки компромісові французького уряду, який погодився на організацію німецьких частин перед остаточним створенням европейської армії та не узалежнив цього від попереднього підписання Пляну Шумана про злиття европейської індустрії, як цього він вимагав раніше.

● Митрополитом Російської Православної Церкви в Америці вибраний Леонтій Туркевич. Він походить з Кременця на Волині. Він повдовів у 1925 р., виховав чотирьох синів, з них двох на професорів. Має теж одну доньку

РЕСПУБЛІКАНЦІ ВІДКЛАДАЮТЬ ДІЯННЯ ПРОТИ АЧЕСОНА

Вашингтон. — Від кількох днів республіканці ведуть завзяту агітацію за уступлення Діна Ачесона зі становища секретаря стейту, одначе прийшли до заключення, що це треба поставити на програму республіканської партії. У цій справі сен. Роберт Тефт скликав республіканську політичну комісію, щоб осягнути рішення, що в цій справі треба віднестися до всіх 43 республіканських сенаторів. Зібрання тих сенаторів має відбутися найближчого тижня, мабуть у вівторок. Між тим виявилися поголоски, що Ачесон самий уступить вже цього тижня.

Комісія прийшла до висновку, що не можна нічого рішити підчас переговорів президента з премієром Атлі, бо це могло б мати вплив на самі переговори. Теж виявилися сумніви, чи партія може ставити таке домагання як точку своєї політики в заміну за підтримку адміністрації, як це пропонує сен. Айвес з Ню Йорку.

● 7,758,000 колишніх вояків, ветеранів другої війни, дістали від уряду стипендії й допомоги на шкільну освіту. Видатки на їх утримання досягли 12 біліонів.

● Ватикан екскомунікував трьох словінських священників за їх співпрацю з опанованим комуністами „народним фронтом" маршала Тіта.

● 2,000 мешканців італійських осель в околиці Етни мусіли бути евакуовані, як вулькан почав вибухати.

У.Н.РАДА ВІТАЄ У.К.КОМІТЕТ З НАГОДИ ДЕСЯТИРІЧЧЯ

Ню Йорк, 8. грудня. — Український Конґресовий Комітет Америки з нагоди десятиріччя своєї діяльности отримав від Виконного Органу Української Національної Ради привітання такого змісту:

„Виконний Орган Української Національної Ради посилає вам свій щирий привіт з приводу десятиліття діяльности вашої установи і бажає дальше успішного розвитку вашої організації для добра і визволення нашого народу. Виконний Орган стверджує, що Український Конґресовий Комітет співпрацює з Українською Національною Радою, допомагаючи їй морально і матеріяльно досягти всім нам спільної мети. Це доказує, що нас українців, що живуть по обох боках океану „обєднує велика ідея — самостійної соборної української держави".

Підписали за ВО УНРади: Голова Проф. І. Мазепа та Д-р Степан Витвицький, як Заступник Голови та Керівник Ресорту Закордонних Справ.

ЧЕРВОНІ ВЖЕ АТАКУЮТЬ НА ПІВДЕНЬ ВІД 38 ПАРАЛЕЛІ

ЗАХІДНІ АЛІЯНТИ РОЗБУДОВУЮТЬ ОБОРОННУ ЛІНІЮ. ВОРОГ ПРИГОТОВЛЯЄТЬСЯ ДО НАСТУПУ НА ЦЕНТРАЛЬНУ КОРЕЮ. — ОТОЧЕНІ АМЕРИКАНЦІ УСПІШНО ПРОБИВАЮТЬСЯ

Токіо, 8. грудня. — Відбудовані і перегруповані комуно-корейські війська повели вчора вже перший наступ на південь від 38-мої паралелі, розвіваючи тим самим надії, що війна може скінчитися на цьому старому кордоні між демократичною і комуністичною частинами Кореї. В тому самому часі масові комуно-китайські армії почали зосереджуватись і організуватись на правому крилі аліянтського фронту, з виразною інтенцією наступу на центральну Корею. Комуністичні північно-корейські війська почали свою атаку проти республіканських 5-тої і 6-тої дивізій в силі щонайменше одного полку на правому крилі аліянтських ліній. Речник аліянтських збройних сил сьогодні вранці заявив, що цеї атаки вже не можна назвати партизанським виступом, бо ці червоні частини мають зв'язок з головними масами ворожих військ, наладнане постачання та діють під наказами центрального командування комуно-китайських збройних сил в Кореї. Атака відбулась вчора п'ять миль на північ від Чунчон, около 10 миль на південь від 38-ої паралелі в північно-східному напрямку від Сеул. Виступи регулярних тепер уже комуно-корейських військ стверджено теж в інших пунктах на південь від паралелі. На головному фронті аліянтські війська встановили зимову оборонну лінію на південь від Пйонґянґ, поважно збільшуючи можливості стабілізації захитаного фронту. Вміжчасі, — комуно-китайські армії увійшли до Чіннампо, західного морського порту Пйонґянґу. Тепер під постійними атаками аліянтської авіяції вони переправляються через ріку Тае-донґ. На північно-східному секторі фронту південно-корейські і американські війська відступили від ріки Ялу та з околиць резервуару Чонґджін, з успіхом пробиваючи вороже оточення в напрямку порту Гамгунґ, звідки йде їм на поміч американська Третя Дивізія. Комуністичним арміям продовжують надходити підкріплення в людях і матеріялі з Манджурії. Аліянтська авіяція продовжувала свої масові атаки на ворожі воєнні об'єкти, концентруючи їх головно на східному секторі фронту та завдаючи ворогові величезних втрат.

ЗНОВУ ПРОГОЛОШЕНО ВОЄННИЙ СТАН В СЕУЛІ

Сеул, 8. грудня. — Південно-корейський уряд проголосив сьогодні знову воєнний стан в цій корейській столиці, як до неї знову почав наближатися фронт та як комуно-корейські частини заатакували аліянтські позиції вже у віддаленні тільки 34 миль. Рівночасно почалася евакуація жінок і дітей, що їх перевозиться на південь вантажними автомашинами. — Збільшилися теж валки втікачів пішком. На вулицях міста щораз частіше видно, як поліція відпроваджує заарештованих підозрілих, або зловлених комуністичних агентів що приготовляються до саботажів та намагаються поширювати паніку.

В КИТАЮ ПЕРЕНОСЯТЬСЯ СОВЄТСЬКІ „ДОРАДНИКИ" НА ПІВНІЧ

Гонґ Конґ, 8. грудня. — З добре поінформованих джерел тут заявляють, що в тому самому часі, як комуно-китайські війська приготовляються до масової аґресії в Кореї, більша частина великої кількости совєтських „дорадників" та „спеціялістів" виїхала з південно-китайських провінцій, головно з Шанхаю, в неозначеному ближче північному напрямку, по всяких правдоподібностях до Манджурії, де приготовлялася аґресія.

АЛІЯНТИ ДОМАГАЮТЬСЯ ПРОСЛІДЖЕННЯ ДОЛІ ПОЛОНЕНИХ В СОВЄТАХ

Лейк Соксес, 8. грудня. — Західні потуги виступили вчора з обвинуваченням, що Совєтський Союз ще досі задержав в себе 1,500,000 німецьких і японських воєнно-полонених, звертаючись до Об'єднаних Націй з домаганням прослідити долю цих людей. Злучені Держави, Великобританія і Австралія, в спільній резолюції до Соціяльного Комітету Генеральної Асамблеї О. Н., пропонують створити безсторонню трьохособову комісію, яка зібрала б і провірила б всі дані відносно задержаних в Совєтському Союзі воєнних полонених та цивільних інтернованих. Совєтський представник в Комітеті Амазасп А. Арутуніян, негайно поінформував, що його уряд не схоче мати нічого до діла з такою комісією.

ЮГОСЛАВСЬКА АРМІЯ ВАЖЛИВИМ ФАКТОРОМ В ТЕПЕРІШНЬОМУ КОНФЛІКТІ

Београд, 8. грудня. — Закордонні спостерігачі стверджують, що західні аліянти повинні тепер приділити головну увагу Югославії та її армії, яку вважається найсильнішою, поза совєтською, на европейському континенті. Офіціяльно силу цеї армії оцінюється на около 700,000 добре вишколених і досвідчених вояків та в доброму фізичному стані. В порівнянні з цим, Франція має тільки три дивізії і ще тільки робить підготовку до створення дев'ять нових, при американській допомозі, десь з кінцем наступного року. Своїм рішучим становищем проти Москви за останні два роки Югославія теж виявила, що в потребі вона готова боротися, навіть сама одна, якщо б зайшла така потреба та якщо б цього вимагали її національні інтереси. Спостерігачі вважають, що західній світ може розраховувати на цю армію як свого союзника на випадок нової світової війни з вини Совєтів.

В СВІТІ

● Західні аліянти звернулися до уряду Західної Німеччини, щоби він негайно поробив всі потрібні заходи для припинення вивозу стратегічних матеріялів в совєтську зону.

● „Ми казали, що так буде!" — це головний мотив у коментарах еспанської преси до теперішнього міжнародного розвитку у зв'язку з комуно-китайською інтервенцію в Кореї.

● Німецькі комуністи в совєтській зоні, використовуючи аргументи корейської війни та останнього розвитку на фронтах, почали нову кампанію за „воз'єднанням" Німеччини, очевидно під совєтським протекторатом.

● Західно-німецький уряд звернувся до аліянтів з пропозицією дозволити німецьким властям на підготовку проти-повітряної оборони, забороненої досі окупаційним статутом.

СВОБОДА SVOBODA
український щоденник UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sunday, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$ 5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$ 2.75
В Джерзі Ситі і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$12.00	One year	$12.00
На пів року	$ 6.50	Six months	$ 6.50
На три місяці	$ 3.50	Three months	$ 3.50
Monday's issue (the Ukrainian Weekly, English language supplement):		Число з понеділка (з англійською частиною):	
One year	$ 3.00	На рік	$ 3.00
Six months	$ 2.00	На пів року	$2.00

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA". P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ПОЛЬСЬКА ДОПОМОГА МОСКВІ

Писати в українській газеті про цілковитий брак чийогось політичного розуму і такту, значить писати про польські претенсії до Львова і Вильна. Так є і в цьому випадку, який відноситься до статті про „польські східні землі", яку помістив „Нови Сьвят" з 7 грудня 1950.

Живемо в країні, яка є провідною в боротьбі вільних людей з найбільшим ворогом вільного людства: аґресивним комунізмом і російським імперіялізмом. Ціль цеї боротьби ясна: справедливий і тривкий мир. „Справедливий" не означає такого прикметникового додатку до якоїсь фрази, щоб вона через це гарно звучала. Це щось дійсно правдиве, подібне змістом до цього, що сталося недавно, наприклад, в Азії з Індією та Індонезією, які стали вільними країнами.

Як бачимо, сліду не стає у демократіях по загарбаннях, хочби вони мали за собою і „вікову традицію". Тільки одинока Росія не зрікається старого імперіялізму царських часів. Покрасивши царський імперіялізм на червоно йде тепер на підбій не тільки своїх сусідів, але цілої Европи та Азії й решти вільного світу. Жертвою цього російського імперіялізму впала теж мала й слаба Польща. Єдиний її рятунок тільки в тому, щоб перемогли демократичні потуги, а в першу чергу Злучені Держави Америки, враз зо своїми засадами про справедливий та тривкий мир. Розуміти це повинні б польські провідні люди краще інших. Повинна б це розуміти польська демократична преса, а вже найбільше повинні б це розуміти американські поляки. Одначе так не є і то навіть у такому моменті, коли світові демократії переживають величезну [illegible] ввесь вільний світ ломить собі голову, як вийти ціло з цеї кризи і не дати затріюмфувати новій московській аґресії, коли цею журбою заповнені статті усіх американських газет, американські поляки думають ще й в такому часі про „польський Львів", і „польське Вильно" як аргументи проти російської аґресії. . .

В політичному думанні вже хіба нижче впасти годі. Америка воює з Росією, спираючись на принціпи справедливости та свободи для людини і народів, в тому і для польського народу, а поляки, в тому і американські поляки, не думають про поневолену польську Варшаву і поневолений польський Краків, а тільки про те, як наново загарбати чуже. Назвавши Львів і Вильно „польськими містами" думають, що вже тим самим розв'язали цю проблему—справедливо й розумно. Так помагають польські політики Америці в її змаганнях звільнити світ, а в тому і Польщу, від комуністично-кремлівської неволі. Нюйорський ‚Нови Сьвят", обговорюючи вісті зо Львова, Дрогобича, Борислава, хоче вдарити Москву тим, що це „польські міста", а не міста „Західної України", та що Львів не є „старим українським містом", як не є литовським містом Вильно, як це пишеться в совєтській пресі. Отже замість признати, що „Західна Україна" це Україна, яка повинна бути вільною, а не одною з російських губерній, і так побивати російський імперіялізм, польські шовіністи ще ослаблюють боротьбу демократій з московським імперіялізмом своїми нахабними претенсіями до українських та литовських земель. Так помагаючи Сталінові та російській пропаґанді, завдають клопоту Америці, бо ж вимагають від неї оборони цього, що є несправедливим і аґресивним і до чого вона рук приложити не може.

Оцінка корейської кампанії

Коли країна потерпіла основні невдачі, то нема потреби закривати причин, які довели до них, міркують знавці американських відносин. Між тими критиками є різні голоси. Є чимало таких, що хочуть дошкулити урядові за нехтування їхніх порад і тому пригадують: „А що, не на моє вийшло?" Знов інші шукають партійних розрахунків, бажаючи повалити дотеперішню демократичну адміністрацію. Але є й щирі, скромні патріоти, які розбирають справу безсторонно. Саме їх голос може найбільше причинитися до оздоровлення відносин і до прочищення атмосфери, яка стала важкою внаслідок кризи, викликаної несподіваною воєнною невдачею в Кореї.

Отже їхня оцінка корейської кампанії зосереджується до запиту: Що ми хотіли осягнути в Кореї? Чи тільки показати комуністам і східним народам, що американці відважні й вміють постояти за правду? Чи може ми хотіли створити таке положення, яке вказувало б на силу Америки, щоб потім американські представники могли на неї покликуватися підчас політичних розмов і переговорів?

Обі цілі були вже близькі до осягнення, заки прийшла невдача. Генерал Доґлес МекАртур навіть запевняв вашинґтонських провідників і Обєднані Нації, що в його руках находиться ключ до розвязки політичних проблемів.

Міжтим показалося, що американські воєнні пляни були складені понад дійсну мілітарну силу. Америка не має під теперішню пору армії, яка могла б відповісти велетенським завданням. З цих причин американські стратеги не могли приготовити плянів оборони Кореї. Це є півострів, причеплений до Азії, з якого не можна вести воєнних операцій на дальшу мету. Воєнна виправа на Корею була тільки символом, виявом бажання Америки опертися комуністичній агресії.

Головні військові чинники були тієї думки, що Европа, а не Корея, чи взагалі Азія, є стратегічним серцем світу. Тому вони складали такі пляни, щоб три п'яті частини нашої військової сили вислати до Европи. Замість того ми вислали оці три п'яті частини до Кореї. Америка вправді осягнула свою ціль і прогнала комуністів в Кореї поза тридцять восьмий рівнолежник, але дальше вже не було чим поганяти. Тепер виявляється, що краще було розвідатися наперед про наміри ворога при допомозі розвідчої служби, а щойно тоді рішати про дальші кроки.

У світлі того, що сталося, виходить наука, що замало мати високі й благородні цілі та добру волю в такому світі, в якому тепер живемо. Крім доброї волі треба ще мати силу, щоб виконати наміри. А ми щойно тепер приступаємо до організації таких сил, які вже повинні були давно створити.

ПРОСТІР ЗА ЧАС

В коментарах та виясненнях до фронтових повідомлень прийнялася фраза про торг простору за час. Поняття цілком ясне: одна з воюючих сторін, опинившись в трудному положенні чи то з огляду на переважаючі сили ворога, чи клопоти з власним постачанням, „торгує" простір за час, [illegible] без-бою залишає противникові терен, щоб в той спосіб здобути відповідний час на кращу власну підготовку до фронтових завдань. Численні приклади такої стратегії подибується в історії кожної війни, включно з теперішньою в Кореї.

Ту саму тактику торгівлі простору за час спостерігається вже від давна теж в загальній міжнародній політиці, зокрема в теперішньому відношенні між Заходом і Сходом.

Безпосередньо після другої світової війни завжди імперіялістична і завжди аґресивна большевицька Москва тим разом повними пригорщами використала західно - демократичну добродушність та спричинене воєнними лідерами моральне роззброєння західних народів у відношенні до большевизму. Цю обставину справді використано всеціло, починаючи від масового і безкарного шпигунства в західних країнах, яке дало Кремлеві майже всі західні господарські і військові таємниці, включно з атомовою бомбою, а на політичній ініціятиві в світових справах кінчаючи. Тоді, як провідні мужі західних демократій дурили себе і свої народи ілюзіями і мріями про основні зміни в психіці і наставленні московського большевизму, як вони леліяли злудні надії на „згоду в семействі" та доказували це своєю каригідною великодушністю у відношенні до Росії, Кремль чи не єдиний мав ясний плян на майбутнє і знав чого хоче та вмів цю західну великодушність теж великодушно використати до самого споду.

Західне протверезіння та відворот почався з хвилиною, як большевизм замість поданого пальця почав хапати за цілу руку, з виразними інтенціями дістатися своїм припадковим воєнним союзникам до горла. І тоді почався західний торг простору за час. За останніх п'ять післявоєнних років часу західні аліянти проторгували половину Европи і майже цілу Азію. Вони мусіли це робити. Безвідповідально здемобілізовані морально і мілітарно вже тоді, як ще курилося зі згарищ другої світової війни, вони мусіли торгувати простір за час, щоб могти знову змобілізуватись. З вірою в свої ресурси і свій господарський та людський потенціял, вони виторговували від большевиків час справді „за всяку ціну", аж дійшли до того, що вже й нічим торгувати.

Сьогодні було б важко оцінювати хто на цій торгівлі краще вийшов. Західні аліянти, виплачуючи за час дорогу ціну в просторі, доплачували теж грубі відсотки в своєму престіжі, довір'ї з боку малих народів та за кожним разом скорчуваному стратегічному положенні. Москва натомість не тільки діставала цю дорогу ціну тільки шантажем, але й докладала рівночасно всіх зусиль, щоби відповідно використати для себе теж проданий час. Балянс бачимо сьогодні.

Торгівля продовжується, з тим тільки, що і простір і час сильно подорожіли. Це вже не так торгівля, як радше перегони. Всі „мирні" заяви відповідальних державних мужів є вже разячим блахманом навіть для „плєбсу". Міжнародних комплікацій сьогодні не потрапить розв'язати вже жаден Соломон, бо для них жадної іншої розв'язки не може бути, як тільки на полі бою. Всяка інша розв'язка була б чудом, в яке важко повірити та на яке аж ніяк не можна розраховувати, навіть коли б воно теоретично було можливе.

Вислід нарад премієра Атлі з президентом Труманом, як теж ціла міжнародна акція радше переконують, що торгівля простору за час продовжуватиметься. Єдиною проблемою є — як довго? Відповідь на це міг би дати тільки Кремль.

Василь Лев.

Від спогадів до погляду на майбутнє

Дня 8 грудня 1948 р. всі українці, що знаходяться поза залізною заслоною чи то в заокеанських країнах, святкували 80-річчя найстаршої української культурно - освітної установи „Просвіта", що її заснували галицькі народовці у Львові в момент дуже важкий для українців.

Після австрійської програної в 1866 р. перебрали в Галичині власть у свої руки поляки і йдучи за москвофільськими заявами про „один русскій народ", проголосили в соймі своє „нєма Русі". Та молода українська ґенерація, пройнята ідеями Шевченка і Шашкевича, вирішила не здатися, а „злучитися разом і показати, зібравшися враз, що спільна мисль громадить нас!" За почином тоді вже старшого віком о. Степана Качали зорганізовано в 1868 р. комітет для заснування нового народного т-ва, що поставило б собі за ціль „спомагати народну освіту в напрямах моральнім, матеріяльнім і політичнім через видавання — практичних книжок, брошур і т. д. в тій мові, якою народ говорить". Дня 8 грудня відбулося перше загальне зібрання, що стало правосильним основником т-ва „Просвіта", яке нав'язало до традицій „Головної Руської Ради" 1848 р. Тоді студент прав Андрій Січинський з'ясував причину заснування „Просвіта" та мету її діяльности: „Кожний нарід, що хоче добитися самостійности, мусить передівсім дбати про те, щоб нижчі верстви суспільности, народні маси, піднести до того ступеня просвіти, щоб ця народня маса почувала себе членом народного організму, відчула своє горожанське і національне достоїнство й узнала потребу існування нації, як окремішної народної індивідуальности: бо ніхто інший, як маса народу є підставою усього".

По цій лінії пішла праця „Просвіти", що спершу мала за мету „пізнання і просвіту народу" з допомогою збирання й видавання всіх плодів усної народної словесности, як пісень, казок, приповідок, історичних переказів тощо. Видаванням малих щомісячних популярних книжечок з усіх ділянок знання та українознавства та популярної літератури, над якою працювали такі найкращі письменники, як О. Ю. Федькович, І. Франко, Б. Грінченко, А. Чайковський, Б. Лепкий т. і. „Просвіта" причинилася до поширення освіти серед широких мас народу та всіх шарів суспільства.

В 80-тих рр. минулого сторіччя стали засновувати читальні „Просвіти" по селах та філії по повітових містечках. Працю в „Просвіті" стали вести організовано, концентруючи її коло читалень і філій та створюючи ділянки праці, як каси, спілки, шпихлірі, театральні гуртки, хори, оркестри, спортові організації під проводом створених згодом окремих комісій, а саме 1) Просвітно - організаційної, 2) освітньо-виховної для боротьби з неписьменністю, 3) видавничої, 4) кольпортажної, 5) бібліотечної, 6) театральної, 7) господарсько - адміністративної, 8) організації жіноцтва, 9) фонду „Учітеся, брати мої". Зорганізована по відділах праця довела до числа членів перед війною 32,000. 84 повітових філій, 3,200 читалень, 2,997 читальняних бібліотек (з 600,000 книжок у 1936 р.), 2,065 театральних гуртків, 1,105 хорів, 140 оркестральних гуртків, 439 самоосвітних гуртків, 533 організацій „Молоді Просвіти", 845 гуртків любителів книжки, 767 інших (товариських, забавових, шахістів тощо) гуртків. В рр. 1935-37 центральна „Просвіта" відбула 1,932 курси для неграмотних, 92 курси для вишколу бібліотекарів, 37 курсів для вишколу режисерів, 8 курсів для провідників „Молоді Просвіти", 76 курсів для вишколу виділових читалень, 26 курсів для дириґентів, 112 для вишколу секретарів, 11 довших загально-освітніх курсів і сотні поїздок в край для спільних засідань, люстрацій і т. п. В праці курсів узяли участь 9,773 особи.

Видавнича діяльність „Просвіти" багатогранна. Крім популярних щомісячних книжечок в рр. 1868-76 „Просвіта" видавала шкільні підручники для середніх і вселюдніх шкіл, опісля ‚Письмо з Просвіти", „Просвітні листки", місячники, журнали „Просвіта" й останньо „Життя і Знання", що стало немов популярною енциклопедією і розходилося в 10,000 примірників. В 1904 р. Ю. Романчук оснував окреме видавництво „Руська письменність" (пізніше „Українське письменство"), що до 1923 р. видало 25 томів клясиків української літератури (деякі кількома накладами). Крім того були: Серія „Загальної бібліотеки" (тут м. і. 3 томи „Історії української літератури" Михайла Возняка, „Українські народні думи" Філярета Колесси) та фонд „Учітеся брати мої", що видав б. 30 книжок з цінними працями з ділянки українознавства, а далі карту України, „Альбом заслужених русинів", портрети, образи, співанники, практичні підручники, різні друки, формулярі. Щоб виконувати таку працю, централя „Просвіта" — мала у Львові власний дім (Ринок ч. 10), власну книгарню, переплетню, кліщарню, центральну бібліотеку і сотні мандрівних бібліотек, та великий апарат службовців, що віддавалися праці щиро, всеціло, немов у власних підприємствах. Майже кожний інтелігент, робітник і селянин був членом „Просвіта", багато з них співробітниками й носіями ідей несення просвіти в широкі маси народу.

Не диво, що поляки, особливо в 20-тих і 30-тих рр. нашого століття, старалися спиняти роботу „Просвіти", та що большевики, як у вересні 1939 року „визволивши западну Україну", зараз зліквідували у Львові „Просвіту", переслідували її членів у Львові та на провінції, а тодішнього її голову, д-ра Івана Брика, передержали у в'язниці кілька місяців.

Ідея і праця „Просвіти", що охопила українські землі під Австрією і царською Росією, а опісля під Польщею, Чехословаччиною та Румунією, перенеслася теж і в заокеанські країни, та діє в заснованих Просвітах на терені Америки, байдуже, що й нераз під іншими назвами, та живе в серцях як тих, що залишилися жити під большевицьким режимом, так і тих, що виїхали з рідного краю давніше чи в останніх роках.

У 82 роковини „Просвіти", що мусіла тепер „зникнути" на рідних землях, слід призадуматися нам, що знайшлися поза залізною заслоною, не тільки над зберіганням традиції та ідей „Просвіти", але й підготуванням кадрів просвітянських робітників, про що й подумав Інститут заочного навчання при Українськім Вільнім Університеті в Мюнхені, потрібних і на тутешньому ґрунті і в майбутньому на згарищах рідних земель. Добре було б зібрати від усіх тутешніх громадян книжки й журнали видані „Просвітою" і здепонувати їх у окремому відділі Бібліотеки Наукового Товариства ім. Шевченка чи в редакції „Свободи". Бо на рідних землях ледви що збереглося з її видань. В слушний час, коли в Україні засвітить сонце волі, цю бібліотеку можна буде перевезти до Львова і знову примістити її в бібліотечній залі „Просвіти" ім. О. Огоновського, одного з довголітніх її голов.

ЗНИЩУВАННЯ ЛІСУ ИДЕ „ЗАПОВІЛЬНО"

Совєтська пропаґанда хвалиться: „Масштаби будівництва в країні соціялізму справді велетенські. Ми приступаємо до спорудження будов на Волзі, Амур-Дарії, Дніпрі, до будівництва сітки зрошувальних каналів в середній Азії, на півдні України і в степовій частині Криму . . . "

Щоб усі запляновані і розпочаті роботи проходили успішно і відповідними темпами, на це потрібно „будівельних матеріялів, зокрема дерева. Ліс на будівництві потрібний всюди — і в місті, і в селі, ліс потрібний на заводах і шахтах. У великій кількості потрібний він і для будов комунізму. У нашій республіці, зокрема на Поліссі і західних областях, є великі лісові масиви. Звідси будівельний і кріпильний ліс іде в Донбас, на Криворіжжя. Використовується він і для інших будов . . . "

„Але лісова і паперова промисловість УССР набагато не довиконала плян вивозу лісу в осінньо-зимовому сезоні 1949-50 р., залишилися в довгу перед державою". „Особливо незадовільно працювали на заготівлі і вивозу лісу підприємства Волині, Станиславівщини і Дрогобиччини. Плян вивозу лісу Волинь виконала на 67,2%, а Станиславівщина — на 73,7%.

Причиною невиконання пляну, як заявляє совєтська преса, є низька продуктивність праці на лісозаготівлях. З черги, причиною низької продуктивности праці „є плинність і часта зміна робітників на підприємстві..."

Наталя Яхненко.

ПЕРШОГО ТРАВНЯ КАЗІКИ

ТЮРЕМНИЙ НАРИС З БРИГІДОК.

3)

Нічим незаняті мізки жінок, працювали над розв'язкою незрозумілих явищ. Ясно було, що були дані спеціяльні розпорядження. Чи стоять всі події дня в зв'язку одна з другою? Звільнення злодійських асів, посилення варти на коридорах, візита начальника?

На другий день рано жінок пустили до уборної, як завжди, але надзвичай, могли лишитися і митися досхочу. Ніхто їх не підганяв, бо чоловіків в цей день не випустили взагалі. Отже не треба було спішитися звільняти місце.

День заповівся надсподівано нудно. В цілому кольосальному будинкові тюрми, з багатьома корпусами, зі сходами, переходами і коридорами було тихо, як в могилі. На подвірі не гуділи мотори: не приїздили ані не виїздили авта. Не повели на прогулянку. Нікого не викликали на допити. Свято? Таке як кожна інша неділя? Ні, мертва тиша в середині тюрми, але повно гамору за її мурами. Хворобливо ловили ув'язнені неясні звуки, що пробивалися крізь сажневу грубшину старих кляшторних мурів. Немов далекий шум морського прибою билися об них невиразним гамором відгомони тисячу людських голосів. Кроки тисяч розміряних ударів чобіт об каміння бруку виривало з тиші насторожене вухо. Що значить похід тих людей? Маніфестація цивільного населення чи парада війська? Здрігалося вухо, стугоніли підлоги, вгиналася земля, тряслися грубі мури старої будівлі, докучав непевний відгомін скреготу заліза і гудіння моторів... Вгадувалося: оце йде артилерія, а отсе може тяжкі повзи. З кутка свідомости непевно випливав здогад, немов промінь світла в темряві: „а може мобілізація?", щоб в тужмить соромливо розтанути, невисловленим.

— Це ж сьогодні першого травня! — хтось нарешті додумався.

І справді першого травня, Великдень комуністичної партії, захланно видертий у соціялістів день свята трудящих.

Волянська пригадала собі, як ще минулого року, яко совєтська урядничка, також приймала участь у вахт-параді комунізму. Замкнувши очі могла собі уявити юрбу урядовців і робітників, більша частина гнана сюди страхом перед оком спецвідділу: Прикраси вулиць, величезні, бридко намальовані портрети тих, що були при владі, безліч червоної матерії витраченої на прапори в країні, де вісім десятих населення не мало з чого пошити сорочки, вся дешева, крикдива бутафорія совєтських свят, що намагалася створити враження, що в Совєтському Союзі все гаразд. А тимчасом дешевизна, бутафорійність і нехлюйство вказували на цілком протилежне.

За стінами бриґідської тюрми котилася кольосальна, тяжка, навмисно обдумана, крикдива і влізлива парада зненавидженої системи, що старалася удавати улюблену.

Тут, в середині тюрми ізольовані від світа бризки, тріски, відсунені велитенською центрифуґою на сам край. Приспане досі монотонністю тюремних буднів, пробуджувалося почуття відчуження та кривди від режиму. Професійна злодійка шепотіла:

— Пані, я тут сиділа за Польщі, в цій самій камері. Тут тоді стояли залізні ліжка для всіх ув'язнених. Люди не валялися на підлозі, як ми. І чому ж їх большевики забрали геть?

— Може через блищиці?...

— Які там блощиці?! Дуже їх обходять наші блощиці. Маємо ж повно вошей і вони тим ані трішки не журяться. Ні. Вони забрали з тюрми ліжка, бо боялися . . .

— Як то?

— Так, моя пані. Залізне ліжко, поломане залізне ліжко, то — зброя! Вони боялися нас — в'язнів.

Граничка Волянська слухає зі здивованням. А в пам'яті встає картина: її з цілою партією втікачів привезли з Рави-Руської, де хотіла „на зелено" переходити границю, сюди, до Бриґідок. При вході в тюрму командір, начальник равської НКВД, партієць, якому доручено „блюсти"-берегти дорогоцінну границю — здає свою зброю. Пригадує чутки: і найвищих комуністів перешукує довірена варта, коли входять до Сталіна.

Вони не вірять самі своїм, а нам подавну.

Знизують плечима професійні злодійки, єхидно порскають проститутки, поглядають одна на другу з іронічною посмішкою „гранички на той бік". Ніяково не знають, що сказати „гранички на цей бік", — дійсно дивно виглядає.

— Нас бояться!

Божевільні „самасечі", безпаспортні, припадкові спекулянти, хуліґанки, дурні, неписьменні, неохайні, ліниві, — з глупкуватою міною стараються зрозуміти значіння слів, що несуться по камері:

— Бояться нас!

І тому подвійна сторожа при дверях камер, і тому мужчин не пустили митися, і тому не було прогулянки, і тому . . . А Казіка і товариство? . .

Ну, і це тому ж. Бо взавтра, не першого, а другого травня, коли в тюрмі вже розпочався звичайний, щоденний рух, отворилися двері камери і ввійшли: Гелька „з мишкою", за нею Чорна Зоська і так дальше, аж до Казіки. Приблідлі, виснажені, брудні, з блискучими від гарячки очима і з лайкою на устах:

— Проклятї хамські морди, замкнули нас в пивниці й тримали аж досі.

— В ізоляційній, — подумала Волянська. — П'ять асів злодійських. П'ять можливих організаторів бунту: спритні, відважні, непевні, хоч і „соціяльно-близький" елемент.

Вона з мимовільною усмішкою слухала, як вони проклинали совєтську владу всіми знаними собі лайками. Їх репертуар був дещо обширний... Казіка не лаялася. Засоромлена, знищена, скомпромітована, мовчки зайняла свій старий сінник.

(Кінець)

БЮДЖЕТ ОДНОГО МІСТА

Посадник міста Ню Йорку, Вінсент Р. Імпеллітері, пригадав можливість скинення ворогом атомової бомби на місто Ню Йорк і візвав до організації цивільної оборони юнію транспортових робітників, на зібранні якої він виголосив оцю осторогу. Тому, що Ню Йорк має вийнякове значення в громадянському житті цілого американського континенту, а в першу чергу Злучених Держав, ця пригадка приковує увагу не тільки самих мешканців міста, але й усього загалу країни. У Ню Йорку живе найбільше число чужоземного елементу майже всіх націй, особисто зв'язаного з народами цілого світу. На понад вісім мільйонів його населення з 1940 р. (статистики з 1950 р. ще не оприлюднено), виказує понад два мільйоне осіб, уроджених в чужих країнах, а з дітьми саме тільки біле „чуже населення" доходило до п'ять мільйонів. Оце тільки на доказ, чому всі країни й народи світу мусять заінтересуватися долею того міста.

Крім цього Ню Йорк це осередок бизнесового життя, а в першу чергу грошевого обороту, бо на ділі „Волл Стріт" постачає фонди на потребу всіх країн, коли вони затягають приватні позички.

Як ідеться про культурні справи, то місто має неоцінені скарби. Згадати б тільки про університети й інші школи, музеї й Прилюдну Бібліотеку з її чужомовними відділами, включаючи й слов'янський відділ, у якому є поважна кількість українських рідкісних книжок. Для деяких „чужомовних" груп місто є осередком усього культурного життя, а це ще більше підносить значення міста, як світового середовища.

Щоб утримати таке середовище, треба бюджету, який нераз дорівнює, а то й перевищає бюджет якоїсь закордонної держави, а в багатьох випадках перевищає бюджет американських стейтів. Саме з початком біжучого тижня оприлюднено начерк бюджету Ню Йорку на наступний рік. З [illegible] можна довідатися не тільки про загальну суму видатків — $512,318,072 — але й про ділянки праці, на які цей бюджет призначений. Отже бюджет складений згідно з вимогами часу й тому в ньому призначено $5,800,000 на цивільну оборону, тобто на рятунок мешканців на випадок нападу ворога з повітря. Оціночна Рада, яка провірювала бюджет, одверто каже, що це задрібна сума на оборону, одначе мотивує це тим, що оборона насправді не належить до завдань міської адміністрації, тільки до федерального, а теж і до стейтового урядів.

Зате повнотою представлені видатки на дійсні завдання міста, які обіймають чотири галузі, а саме: виховання і дбання про школи; втримання шпиталів, отже дбання про здоров'я; транспортацію, тобто втримання всіх артерій прилюдного руху, включаючи трамваї, омнібуси, надземні й підземні залізниці, пороми („фери") для перевозу людей через морський пролив і через ріки; вкінці втримання каналізації.

Найбільше гроша призначено на шпиталі, бо аж $141,935,828, отже 27,7 відсотків. На другому місці стоїть шкільництво з призначеними $77,336,236, тобто 15,1 відсотками всього бюджету. Тут годиться згадати, що видаток на школи є найбільшим за всі часи і обіймає пляни для будови 32 нових шкіл, у яких має найти місце приблизно 32,000 учнів. Крім того прийде ще перебудова і добудова існуючих шкіл коштом $6,000,000. Транспортація міста коштуватиме $76,269,640, отже 14,9 відсотків, а втримання каналізації $72,769,713, тобто 14,2 відсотків.

Очевидно, що на покриття таких видатків місто мусить мати фонди. Вони походять, як зрештою це буває всюди, з податків від реальностей, тобто від мешкальних домів і фабрик. Церкви й школи вільні від податків. Крім того є ще міські підприємства (як електричні залізниці, кораблі й водопроводи), одначе вони не завжди виплатні. Нічого дивного, що власники домів нарікають на високі податки в такому часі, коли законом заборонено підвищувати комірне.

Людині, що застановляється над засягом видатків, потрібних на втримання ладу і уможливлення життя у такому середовищі, як Ню Йорк, мимохіть приходить думка: А що станеться, якщо справді прийде напад з повітря? Зокрема що зробити українцям з культурними надбаннями, які тут призбирано по товариствах і в приватних руках?

Коли приходить загроза знівечення плянового життя, чи не належало б подумати заздалегідь про рятування цінностей, які вважаються за незнищимі, для вжитку майбутніх поколінь? В таких часах, які переживаємо, треба бути готовим на всяку евентуальність.

Українська мова на університеті у Виндсорі

(Для студентів з Виндсор і Дітройт)

Заінтересуванну слов'янськими, а зокрема українською мовою серед канадійських університетських кругів постійно зростає. Виклади української мови почалися вже на університеті у Вінніпеґу, Монтреалі, Оттаві, Торонті та інших. Саме тепер можемо поділитися з українським громадянством радісною вісткою, що дня 27-го листопада, ц. р. відбувся перший виклад української мови на Відділі Слов'янських Мов на Есампшон Каледж у Виндсорі, Філії Західного Онтарійського Університету, що має свій осідок у Лондоні, Онт. Аналогічні виклади польської і російської мови почалися на цьому університеті раніше.

Цей своєрідний піонірський почин Виндсорського свідомого громадянства, що увінчався успіхом, належить тимбільше підчеркнути, бож саме місто Виндсор, що числить не більше 120,000 всього населення, у порівнянні з великими канадійськими містами, не має так численної української громади, чи то з давнішої чи новішої еміграції, щоби можна було сподіватись великої скількости слухачів українців. Тому, хоч на початок не вписалось багато слухачів, то все ж таки є вистачальна кількість, щоби виклади проходили вже в цьому ж зимовому сезоні.

З великим признанням треба піднести наскрізь прихильне ставлення до цієї справи університетської влади. Вона признає всі роди европейських середних шкіл а також дає за вислухані, хоч не покінчені студії на вищих школах в Европі відповідні скількості кредитів. Вступ на філософічний факультет Відділу Слов'янських Мов мають навіть ці, що не мають вповні закінченої середньої освіти, але можуть виказатися відповідним знанням української мови і поземом освіти для сприймання докладів. Осягнення ступення „В.А." уповажнює до навчання слов'янських мов в публичних і середніх школах дає підставу до одержання праці в державних установах, перекладачів тощо.

Ці незвичайно сприятливі умовини, що саме тепер заснували на Виндсорський Есампшен Каледж повинні заінтересувати не лише канадійських громадян, але у рівній мірі мешканців Дітройт. Тимбільше, що університетські студії на канадійських високих школах тішаться в ЗДА повною рівноправністю. Так, отже той, що вписався на філософічний факультет на Есампшон Каледж не лише стані піоніром української культури і причиниться до здобуття рідній мові відповідного місця серед мов світу, але має можливість найти працю і заробіток. Це при щораз більшім заінтересуванні слов'янським світом та потребою людей зі знанням різних мов є ніякою фразою, а набирає конкретних вартостей і перспектив.

Тому належало б поспішити з вписами, бо виклади вже почалися, однак вписи ще продовжені. Виклади відбуваються кожного вівтірка від год. 7-ої вечір. Українську мову і літературу викладає п-ні Ф. Любінецька, маґістер Слявістики Львівського Університету та докторантка Університету в Оттаві. Студенти, які хочуть поглибити знання англійської мови мають нагоду слухати курси англійської мови і літератури у вечірніх годинах. Університетські оплати не високі.

Ближчі інформації дає:
Department of Slavic Studies (Ukrainian Course) Assumption College, Windsor, Ont.

Можна звертатись за інформаціями в українській мові.

Культурно-Освітній Референт
Комітету Українців Канади
у Виндсорі

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ДМИТРО ЗАГУЛ З БУКОВИНИ, А НЕ З ЗАКАРПАТТЯ

У знаменитім фейлетоні М. Сіверського згадується (ч. 247 „Свободи", що між репресованими і вивезеними був „Дмитро Загул, поет з Закарпаття, що мешкав на Україні ще в часів визвольних змагань.

Я був особисто знайомий з Дмитром Загулом і можу певно ствердити, що він родом з Вижницького повіту на Буковині й ніколи не був на Закарпатті. На Великій Україні опинився як полонений вояк австрійської армії. Останній раз бачив я його на початку жовтня 1919 р. в Бердичеві, де він був тоді урядовцем Київського Губерніяльного Комісаріяту. Перша збірка його віршів появилася десь при кінці 1917 року в Києві. В цій збірці є саме багато про „Зелену Буковину".

Роман Коцик
Квинставн, Мд.

Вступайте в члени У. Н. Союзу

Саморобні будинки

Недавно знайдено методи, за якими кожна родина може швидко і дешево власними силами побудувати собі будинок. Дослідження проводилися в Таскґі Інституті, в Бирнгамі, коло Алабами, заснованому в 1881 році великим провідником і просвітянином негрів Букером Вашинґтоном. Федеральний уряд ухвалив широку програму дальшої праці інституту у виробленні методів швидкого, дешевого і нескладного будівництва.

За новим методом уживаються бльоки з бетону, які робить фармер, чи інший будівельник, самотужки у простій дерев'яній формі. Після кількох днів праці пересічний робітник може зробити сто бльоків на день. Цемент коштує недорого, а пісок та рінь завжди можна знайти на місці.

Разом з своєю родиною фармер кінчає майже цілий будинок. Кваліфіковані робітники потрібні лише, щоб покласти дах та провести електрику. Пересічний робітник може покласти на день 160 бльоків, може також зробити цементову підлогу.

Будинок з бетонових бльоків, у відміну від дерев'яних будинків, є вогнетривкий і непроникливий для черваків. Його треба рідше мазати та легше підтримувати в порядку.

Недавно уряд відпустив 60.000 долярів для Таскґі Інституту, щоб він протягом наступних 2 років далі розробляв удосконалені методи легкої і швидкої побудови бетонових будинків.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

ГЕМТРЕМК, МИЦІ.

Святочна Академія в честь сот. Юліяна Головінського.

День 1 жовтня 1950 р. був небуденним для членства 4-го Відділу Організації Державного Відродження України (ОДВУ) ім. Юліяна Головінського. В першій годині пополудні відправлено в грек.-кат. Церкві при Коммор Панахиду за спокій душі сот. Юліяна Головінського, що є Патроном 4-го Відділу ОДВУ в Гемтремк, а вечером прибули до залі Українського Демократичного Клюбу члени ОДВУ, УЗХ, Молоді ОДВУ, як теж багато громадян з Гемтремк, щоб вшанувати цього Героя українських визвольних змагань та Краєвого Команданта У. В. О.

Святочну Академію відкрив голова 4-го Відділу ОДВУ п. Микола Ґорин вітаючи приявних та візвавши вшанувати память сот. Юліяна Головінського однохвилинною мовчанкою на струнко.

З черги п. ред. Михайло Бажанський зачитав прекрасно опрацьований святочний реферат п. н. „Сотник Юліян Головінський", в якому змалював картини наших недавно-минулих змагань за державність і співдії в них сот. Юліяна Головінського, вирізьбивши живо в очах присутніх Його Постать як Команданта VI. Равської Бригади Української Галицької Армії (УГА), а відтак як Співтворця і Краєвого Команданта УВО, в якій Він всеціло посвятив своє життя й загинув в розгарі Української Національної Революції, дня 30 вересня 1930 р. в бібрецькому лісі з рук окупанта в часі пацифікації Західних Земель України. Реферат цей зробив помітне враження на слухачів.

Соліст п. Михайло Мінський відспівав з питомою йому бравурністю Ст. Людкевича „Весна пісня", З. Лизька „Крилець" і М. Гайворонського „Від синього Дону до сивих Карпат" та зачарував всіх приявних, які перенеслися думками в далеку соняшну Україну. Віруся Зубальська віддеклямувала Р. Купчинського „І ніби сниться", а солісти п. Ігор Зайферт і п. Мих. Мінський відспівали дует К. Вільбоа „Пісня моряків", що вийшов бадьоро й гармонізував з програмою.

Відтак голова 34 Відділу УЗХ в Гемтремк п. Бушард звернулася до приявних із закликом скласти пожертви на народні цілі й на ОДВУ. Переведена збірка членами УЗХ на залі й при дверях дала разом $64.15. Пан Евген Зубальський зачитав цікавий фраґмент із споминів одного боєвика УВО про сот. Юліяна Головінського, що доповнював святочний реферат. Після того виступив соліст п. Ігор Зайферт і відспівав чуттєво Д. Січинського „Дума про Нечая", М. Лисенка „Ой Дніпре мій" і його ж „Безмежнеє поле", та вніс багато ніжності, розмаху й величі української пісні в програму Свята.

Пан Роман Татарський віддеклямував вміло й з вервою І. Франка „Каменярі", що неодному на залі припало до серця, а солісти п. Ігор Зайферт і п. Мих. Мінський відспівали з повним успіхом дует М. Лисенка з опери „Тарас Бульба". Фортепіяновий акомпаніямент спочивав ввесь час програми у вмілих і випробуваних руках відомого п. проф. Богдана Пюрка.

Щекоротке закінчення і грімким „Ще не вмерла Україна" закінчено цю направду високо-мистецько-підготовану Святочну Академію. Слід згадати, що сцена була гарно прибрана, а на почесному місці виднів портрет Патрона сот. Юліяна Головінського, нижче Тризуба на тлі національного і ОДВУ прапорів.

„Зе".

НЮ-КЕСЛ, ПА.

З листопадового свята на УПА

Невеличка наша українська громада відсвяткувала Листопадове Свято в неділю 19. листопада. Не бракло ні одної родини. По Сл. Божій о. С. Мусійчук відправив панахиду за героїв, українських і американських вояків, та за Команданта УПА сл. п. ген. Тараса Чупринку з відповідною проповіддю на тему боротьби українського народу за волю.

Гарно співав в церкві хор. По Сл. Божій всі удалися до церковної залі, де відбувся концерт. На поклик пароха і б. укр. вояка з листопадових днів, п. П. Яреми, зібрано для піддержки УПА $34, які вислано через ЗУАДКомітет. Зложили: по $2: Березняки, М. Мудрак, П. Ярема, Л. Століца, І. Лопушанський 1,50, по $1: Дроботій, К. Дидьо, И. Собчак, Березняк, М. Століца, В. Століца, М. Проць, О. Вересюк, Т. Ворона, А. Попов, М. Крук, пані Крук, І. Місько, Д. Булій, М. Путро, пані Мельник, В. Березняк, С. Ворона, о. С. Мусійчук. Решта дрібними.

Присутній

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Академічне Товариство Національного Солідаризму

Дня 28 жовтня відбулися основуючі Загальні Збори укінської націоналістичної академічної молоді, у висліді яких створено Українське Академічне Товариство Національного Солідаризму „Смолоскип".

Збори відкрив Голова Ініціятивної Групи, абсолв. теології Нестор Столярчук, привітав приявних, зокрема представника ідеологічної централі Національного Солідаризму „Зарево", д-ра Петра Стерча з Шікаґо, візвав Збори віддати честь однохвилинною мовчанкою всім упавшим у боротьбі за волю України й зокрема найновішій втраті Українського Визвольного Руху, ген. Тарасові Чупринці.

Ділові наради, що ними керувала Президія в складі: Інж. Іван Турянський — голова, Т. Фурманець — заступник і Раїса Шило — секретарка, були попереджені двома доповіддями, а саме: Ярослава Гайваса на тему „Лицем до Рідних Земель" та д-ра Петра Стерча на тему „Зарево" — його цілі та завдання".

Я Гайвас у своїй доповіді з'ясував ті процеси, що проходять в Україні в сучасну по-[illegible]кою тиранією, а зокрема підкреслив, що тільки українська земля, насичена кровю полеглих борців за волю, в силі зберегти Українську Націю від її повного знищення.

Д-р Петро Стерчо у своїй доповіді обзнайомив приявних з ґенезою постання клітин і централі Національного Солідаризму, з їх організаційною побудовою, дотеперішньою діяльністю й корисними вислідами. Про завдання сказав прел.: плекати духову готовість кожночасно стати в ряди борців із зброєю в руках за привернення суверенности Соборній Українській Державі, належно підготовляти себе до її закріплення й розбудови та до забезпечення повного й всестороннього розвитку української нації в майбутньому. Для конкретизації цього треба: з'ясувати ідеологічні заложення й плекати духа української національної єдности; зберігати й шанувати правопорядок в українському организованому житті на еміґрації; плекати чесноти вірности й відданости Українській Справі; поборювати всякі прояви анархії, що в більшості насаджується на український ґрунт ворожою аґентурою; плекати духа витревалости й відпорности супроти спокуси самого лише вигідного життя молоді. Але найважливішим конкретним завданням є — розробка многогранної української проблематики під кутом бачення ідеї українського націоналізму.

Після заслухання звідомлення Ініціятивної Групи прийнято Статут й Ідеологічну Платформу та обрано керівні органи в такому складі: Нестор Столярчук — голова, Едзард Маркушевський — заступник, Раїса Шило — секретарка, Нонна Земська та Андрій Гончаренко — члени. Контрольором обрано Інж. Івана Турянського, а товариським суддею Михайла Беленкюка.

На заклик приявного кермaнича Стипендійного Фонду ім. Олега Ольжича, Д-ра П Стерча, члени новозаснованого товариства однодушно заявили згоду вплачувати свої реґулярні добровільні датки на допомогу своїм друзям, фізичним членам „Зарева", що залишилися свідомо на стійках в европейських країнах і студіюють або розробляють тематику державознавства. Рівно ж приявні численні гості щедро деклярували вплати на Фонд, після чого переведено збірку.

Збори ухвалили ряд резолюцій ідеологічного й програмового порядку.

Приявний

АМСТЕРДАМ, Н. Й.

З діяльности С.У.М.

Недавно заснований осередок СУМ-у в Амстердамі, але діяльність його з кожним днем набирає все більшого розмаху. Українська молодь не дивлячись на численні перешкоди, швидко знаходить взаємний контакт і активно береться до праці. Небуденною подією для української молоді міста Амстердам був день 22 жовтня ц. р. Цього дня відбулися ширші загальні сходини членів СУМ-у, на яких були також присутні представники старшого громадянства. Збори відкрив голова осередку друг Бартошик сумівським привітом та загальним співом гимну-молитви „Боже вислухай благання". Наступною точкою сходин був реферат на тему: „Життя і творчість Лесі Українки", який був виголошений референткою жіночих справ осередку подругою М. Купчик. В короткому і дуже стислому рефераті прелегентка зуміла добре пов'язати головні моменти творчости й життя Великої Поетеси. Вогнем завзяття наповнювались душі сумівців, коли чули такі дорогі і безсмертні слова Великої дочки українського народу: „Лиш боротись, значить жить!".

З черги був виголошений реферат головою осередку СУМ-у другом Є. Бартошиком на тему: „Виховання і завдання молоді, а української зокрема".

Тема реферату була надзвичайно цікава і актуальна, бо відносилась до теперішньої світової політичної кризи, а духової зокрема. Але головною точкою сходин була видача членських виказок сумівцям. В урочистій атмосфері, сповнені гордости підходили сумівці до столу президії, яка вручала їм членські виказки. Від цієї хвилини кожен сумівець був свідомий великих обов'язків, які накладає на нього [illegible] рівнорядного члена в свої лави. В лави того СУМ-у, що постав більше 20 років тому назад заснований в жахливих умовах підбільшовицького життя та розгромленого кривавою тиранією Кремля. Світле, величне діло перших організаторів СУМ-у сл. п. Павлушківа, братів Панікарів та інших не вмерло, а ожило на еміґрації з новою силою з неперевершеним розмахом. Багато важливих справ і завдань має новий осередок перед собою, але ми певні, що він їх успішно виконає.

В. Б.

ВШАНУВАННЯ 25-ТОЇ РІЧНИЦІ СМЕРТИ БЛ. ПАМ'ЯТИ СИМОНА ПЕТЛЮРИ

(Від Об'єднання Бувших Вояків Українців в Америці)

На день 25 травня 1951 року припадає 25-та річницу трагічної смерти Симона Петлюри, Голови Української Держави і Головного Отамана Військ Української Народньої Республіки.

Об'єднання Вояків вважає своїм почесним обов'язком спричинитися до того, щоб ця річниця була відзначена як День Всенародної Жалоби Українців, щоб пам'ять Симона Петлюри була належно вшанована. З цією метою Об'єднання Бувших Вояків Українців в Америці заініціювало створення Громадського Комітету для Вшанування Двадцять П'ятих Роковин Смерти Симона Петлюри, до якого мають увійти представники українських церков та всіх українських організацій і установ Америки.

Ряд організацій уже підтримав ініціятиву Об'єднання Вояків і висловився за створення Комітету.

На 16 грудня в 11 год. ранку, в домівці Об'єднання б. Вояків Українців в Ню Йорку скликаються збори представників українських церков та всіх установ і організацій, для чого були вислані спеціяльні запрошення.

ПОПАВ У ТЮРМУ ЗА КРАДІЖ ВІЙСЬКОВОГО ТЕНКУ

Сіетл, у стейті Вашинґтон.— Теодор Лолич, поставлений в стан обвинувачення за те, що вкрав військовий тенк в Апланд, у стейті Висканзин, 26 жовтня. Його приловила поліція в моряцькому клюбі і посадила до тюрми, коли він не [illegible] Лолич викрав тенк, вартости $70,000 з військового магазину і виїхав з ним на вулицю. Тому, що не знав керувати, заїхав на цвинтар і там залишив тенк ушкодженим.

МЕДИЦИНА І ЗДОРОВ'Я

Від Редакції: Друкуємо дальші витяги з медично-фахових журналів і відповіді, що торкаються медично здоровних справ, опрацьовані Д-ром Ростиславом Сочинським.

Запити прохаємо спрямовувати на адресу: Dr. R. Sochynsky, P. O. Box 42, Bushwick Sta, Brooklyn 21, N. Y.

16. Роман, Блейкфорд, Мд. **Що це таке — високе тиснення крови? Що треба оминати, а чого придержуватись?**

Під тисненням крови взагалі розуміємо у лікарській практиці тиснення у периферійних артеріях (напр. руки чи ноги), яке можна міряти різними методами. Його вартість окреслюється у міліметрах РТУТІ. Відрізняємо **систолічне** тиснення (під час стиску серцевого м'язу) **й діястолічне** (під час розтягнення). Вони чергуються, залежно від праці серця. У нефаховому світі мова звичайно про систолічне тиснення крови (вище), а його нормальна вартість, відповідно до віку, полу, фізичного напруження тощо, вагається між 110 і 140 мм.

Високе тиснення крови (гіпертонію) спричинюють деякі недуги нирок, крови (напр. поліцитемія, характерна зростом числа червонокрівців), затроєння оливом, деякі серцеві хвороби, знов же деякі (далеко не всі) недомагання внутрішнього виділювання (недуги Баседова, Кушінга). Часом можна зустріти переходове підвищення тиснення у жінок, у яких припинилася менструація (у т. зв. клімактеріум, звичайно між 40-50 роком життя).

Нерідко високе тиснення крови становить само образ недуги, без якоїсь очевидної причини. Це — т. зв. **есенціяльна гіпертонія.**

Поза чисто лікарськими засобами, кожний гіпертонік повинен уникати надмірного відживлення (переїдання викликає надмірну вагу тіла!) і обмежити напитки. Пожива не сміє містити в собі кухонної солі ані гострих присмак. Абсолютно шкідливі: чорна кава, алькоголь, тютюн. Дуже добре ділає, популярна в Америці рижова дієта, й також одноденна „овочева" голодівка, переведена раз у тиждень (в даний день нічого іншого не їсти, як 2 фунти овочів у різних формах). Поміркований спосіб життя, регулярність у відживлюванні й спочинку, уни- [illegible] — це також додатні чинники.

17. В. К., Філядельфія, Па. **Foetor ex ore (неприємний запах з рота)**

Його причиною можуть бути різні недуги горла й рота, наприклад: запалення ясен, піднебіння, горла, мигдаликів, попсовані зуби, але також заглублення у стравоході (дівертікули) і дуже часто — недуги шлунка (напр. ґастріт). Цю ознаку зустрічаємо часом також при гнійних огнищах у організмі (емпієма жовчевого міхура, гнійне запалення нирок, рідше туберкульоза).

18. **Грубіння повік**

Повіки можуть грубіти (набрякати) й червоніти при численних гострих і хронічних недугах спойвок і самих повік, з яких найгрізніша — **трахома.** Напухання повік зустрічаємо при набряках цілого тіла (серцеві недуги) або тільки обличчя (при недугах нирок). Вказана порада у лікаря-спеціяліста по хворобах очей.

Ікс.

19. **Чи „нервова" праця впливає на припинення вагітности?**

Безумовно, що нервова перевтома та психічний неспокій впливають негативно на перебіг вагітности. Треба одначе завжди брати під увагу низку інших положень, що можуть викликати припинення вагітности:

1. Недуга жіночих полових органів, напр.: **Недуги слезівки уразу, перешкоди в рості вагітного уразу через неправильність його положення, зрости чи новотвори, внутрішньо-секреційні ненормальности у виділюванні лютеїни (полового гормону, що має величезне значіння для вагітности).**
2. Гострі інфекційні недуги (кір, шкарлятина, тиф) і льокальні інфекції поза половими органами (запалення легенів, сліпої кишки, ниркових мисочок).
3. Хронічні недуги (туберкульоза, сифіліс, діабетес, Баседов);
4. Тяжкі вади серця (рідко);
5. Недостаточне або хибне відживлення;
6. Ненормальність самого заплідненого яйця;
7. Механічні пошкодження (див. відповідь ч. 4 у „Свободі" з 21. X. ц. р.);
8. Затроєння організму (фосфором, оливом, живим сріблом, алькоголем, нікотиною, великими давками проносних ліків тощо).

Деякі жінки систематично викидають плід вже в 2-му чи 3-му місяці вагітности, без якоїсь явної причини. Це випадки т. зв. **звичного (габітуального) аборту.**

Попередження аборту поля- [illegible] сить спочивати в руках лікаря. Після одного чи двох випадків звичного аборту треба запобігати вагітність принаймні на протязі одного року, в якому то часі не тільки жінка, але й **чоловік** мусять лікуватись (відповідне відживлення, великі давки Е-вітаміни тощо). Після заплідненя вказана найбільша обережність. При найменшій загрозі нового припинення вагітности — необхідна негайна лікарська, а навіть шпитальна опіка.

„Мати", Бостон, Масс

20. **Коли приходять дитячі недуги після зараження?**

Час інкубації (час між моментом зараження даною інфекційною недугою і її першими проявами) для кожної заразної дитячої недуги інший:

дифтерит — 2—5 днів,
шкарлятина — 2—8 днів,
кір — 8—14 днів,
„свинка" (mumps) — 12—21

Вступайте в члени У. Н. Союзу

СЕН. ДОҐЛЕС ЗА КИДАННЯ АТОМОВИХ БОМБ НА КИТАЙЦІВ

Бинґгамптон, Н. Й. — Сен. Пол Доґлес, демократ зі стейту Ілиной, вийшов з домаганням ужити атомових бомб проти китайських комуністів. Він каже, що на випадок, коли б війська Об'єднаних Націй потерпіли невдачу, тоді Злучені Держави повинні забратися до свого побережжя і приготовлятися до кінцевої розправи проти комунізму. Сенатор висловив ці погляди в промові на форумі Гарпур Каледжу. „Якщо в нас є значне число атомових бомб, то чому нам стримуватися від уживання їх проти військових об'єктів?" запитував Доґлес. Він дораджує змобілізувати 6,000,000 американського війська і ухвалити оборонний бюджет у висоті сорок біліонів долярів.

ЩАДІТЬ У ЛЕГКИЙ СПОСІБ. КУПУЙТЕ СВОЇ БОНДИ ЧЕРЕЗ „ПЕЙРОЛ СЕЙВІНҐС"

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Тов. Любов, від. 45, повідомляє своїх членів, що річні збори відбудуться в неділю, 10. грудня. Проситься всіх членів явитися, бо буде звіт контрольної комісії, та вибір урядників на 1951 рік, а теж є інші важні справи до полагодження. Просимо членів, що довгують, вирівняти залеглість. — Т. Малик, предс.; А. Гарасим, кас.; М. Ю. Сеник, секр.

НЮАРК, Н. ДЖ. — Тов. Вільна Україна, від. 152, повідомляє, що річні збори відбудуться 13. грудня 1950, в середу, на 180 William St., в Юкрейніен Сентер, о год. 8. ввечорі. Проситься усіх членів прийти на збори конечно. — Уряд.

● Д-р Ральф Банче колишній посередник О. Н. в палестинському конфлікті, прибув до Ослько, щоб одержати признану йому мирову нагороду Нобля.

В ЯМЕРИЦІ

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ

Дня 1. листопада 1950 року номер по короткій недузі

НИКОЛАЙ КОЗУБ,

член Т-ва Над Збруча, від. 280 УНСоюзу, в Скрентоні, Па.

Покійний родився в селі Терпилівка, повіт Збараж, Західна Україна. Оставив в смутку дружину Юлію і 10 дочок та одного сина.

Похорон відбувся 4. листопада з похоронного заведення на Абіґтон Гіль цвинтар.

В. И. П.
Уряд Т-ва Над Збручем

Дня 25. листопада помер несподівано

ПЕТРО ГНАТЮК,

член Т-ва Над Збручем, від. 280, в Скрентоні, Па.

Покійний родився в селі Воробіївка, пов. Збараж, Зах. Україна. Оставив в смутку дружину Евфрозину, синів Василя і Володимира, дочку Анну.

Похорон відбувся 28. листопада з Укр. Прав. церкви св. Михаїла. Поховано Покійного на цвинтарі св. Михайла.

В. И. П.
Уряд Т-ва Над Збручем

ПОДЯКА

В річницю нашого приїзду до Америки отсею дорогою складаємо Вп. п. Інж. КУЛИНИЧЕВІ та Його Дружині щиру подяку за поміч і труди, які понесли для нас. Рівнож складаємо подяку Вп. п. Інж. ЛОГУШЕВІ за стрічу нас у пристані та перші слова розради і поради. Нехай Всевишній благословить Їх за це усім добром.

Богдан, Ольга і Марта ФОСТЯКИ.

В кожній українській хаті повинен знаходитися часопис „Свобода".

ТАРЗАН, ч. 2489. Окружені небезпекою.

Коли гнучкий малпочоловік переліз через задню частину скали...

...Джена опинилася на її переді, притулена до стіни.

В розпуці вона шукала за чимсь, щоб заслонитися від палючого тепла... і на своє щастя найшла малий отвір.

Дишучи молитвою подяки, Джена вскочила в печеру... тільки на те, щоб почути гарчання на привіт.